

МІСЦЕ УКРАЇНСЬКИХ КОМПАНІЙ З ПРЯМИМИ ІНОЗЕМНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ В ЕКСПОРТНІЙ СТРУКТУРІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Лопатіна Ольга Миколаївна,

*студентка кафедри міжнародних економічних відносин,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: LopatinaOM@krok.edu.ua*

Кириченко Оксана Сергіївна,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5244-8323>*

Упродовж останніх 10 років українська ІТ-галузь лідирувала за темпом зростання і стала центром тяжіння для більшості інвестицій. У 2019 році частка ІТ-сектору у ВВП становила 4%. При цьому українська галузь аутсорсингу та розробки програмного забезпечення займає провідні позиції у Центральній та Східній Європі.

Поліпшення економічних умов та фінансові стимули спонукають місцевих та іноземних інвесторів все більше інвестувати в українські ІТ-компанії. Наприклад, у 2019 році українські технологічні стартапи залучили рекордні 323 млн. дол. США. Інвестиції в українську ІТ-галузь збільшились на 22% порівняно з 2018 роком. У 2018 році українські технологічні компанії залучили 265 млн. дол. США. Це означає, що у сумі за останні п'ять років місцеві стартапи зібрали 1 мільярд дол. США, що зробило Україну однією з найважливіших локацій для інвестицій у Центральній та Східній Європі.

Загалом українська ІТ-галузь щорічно поповнюється на 23 000 нових працівників, на разі налічуючи 172 000 фахівців. Понад 50% українських ІТ-спеціалістів працюють в аутсорсингових компаніях.

Агробізнес – це локомотив української економіки. Україну історично називають житницею Європи, оскільки тут зосереджено близько 25% світових чорноземних ґрунтів, відомих високим рівнем родючості. Країна також є найбільшим у світі експортером соняшникової олії та одним із найбільших експортерів зерна.

Основними сільськогосподарськими культурами, що роблять Україну одним із світових лідерів, є зернові та кормові культури, включаючи пшеницю, кукурудзу, ячмінь, соняшник, цукровий буряк, тютюн, бобові, фрукти та овочі. Виробляючи 90-100 мільйонів тонн зернових культур щорічно, Україна зберігає провідні позиції у світі. При цьому країна є третім найбільшим експортером зерна у світі (щорічний експорт становить 50-60 мільйонів тонн).

Незважаючи на те, що іноземні інвестори добре знають конкурентні переваги сільськогосподарських земель, Україна відома ще й якістю та інноваціями в аграрному секторі. Українські агротехнічні компанії розробляють сучасні рішення, спрямовані на вдосконалення традиційних методів ведення сільського господарства.

Сільське господарство залишається пріоритетним сектором для українського уряду, особливо з огляду на підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС та імплементацію Угоди про поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі з ЄС (ПВЗСТ). Завдяки своєму величезному потенціалу сільське господарство продовжує залишатися ключовою галуззю для інвестицій.

Враховуючи географічне положення країни, висококваліфіковану робочу силу, науковий та промисловий потенціал і розвинену інфраструктуру, українська автомобільна промисловість пропонує широкі можливості для іноземних інвестицій.

Так, за багато років Україна зарекомендувала себе як надійний постачальник комплектуючих для німецької автомобільної промисловості. Більшість міжнародних компаній мають свої виробничі потужності у західних регіонах України і переважно орієнтовані на експорт. Продаж запчастин становить близько 60% обороту автомобільних комплектуючих.

Окрім того, Україна заявила про намір запросити в країну виробників електромобілів. За словами чиновників, потенційні інвестори вже готові працювати і чекають деяких законодавчих змін. Поки тривають переговори з виробниками електромобілів, іноземні заводи з виробництва автомобільних компонентів ростуть в Україні як гриби. Автомобільні заводи, що працюють тут, належать німецьким, японським, австрійським та французьким виробникам та низці інших компаній.

Завдяки вигідному логістичному сполученню зі світовим ринком, Україна має величезний потенціал у переробній галузі. Зокрема, слід відзначити відносно недорого кваліфіковану робочу силу, сприятливе географічне положення на межі із Європейським Союзом, вигідні положення українського митного законодавства та стійке поліпшення ділового клімату.

Зокрема, поєднання вигідного географічного положення – на відстані одного дня їзди вантажівкою від Європи, величезного логістичного потенціалу, Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, порівняно недорогої робочої сили та сприятливих положень українського митного законодавства роблять Україну привабливою для здійснення операцій з давальницькою сировиною, особливого митного режиму тимчасового ввезення товарів на митну територію України зі строком дії до одного року.

Так, законодавчі положення щодо операцій з давальницькою сировиною в Україні надають іноземним компаніям безліч можливостей скористатися перевагами географічного положення України. Незважаючи на те, що правове регулювання цього митного режиму в Україні все ще потребує реформування, багато іноземних компаній успішно користуються можливістю співпрацювати з місцевими партнерами або вже створили власні виробничі потужності для здійснення операцій з давальницькою сировиною.

Зелений тариф в Україні є одним з найвищих у світі, що робить інвестиції в цю галузь дуже вигідними. В останні роки зелений тариф приваблює все більше міжнародних інвесторів в Україну і позитивно впливає на розвиток енергетики. Зелений тариф включно до 2030 року прив'язаний до курсу євро.

Окрім того, Україна поставила за мету до 2035 року збільшити частку відновлюваної енергії в загальному обсязі виробництва електроенергії до 25%.

За офіційними даними уряду, відновлювана енергетика в Україні продовжує динамічно розвиватися. Сприятливі географічні умови в Україні, інтенсивне сонячне випромінювання, достатня швидкість вітру та лояльна до інвесторів законодавча база дозволяють розробляти масштабні проекти в галузі «зеленої» енергетики в Україні, що робить відновлювані джерела енергії однією з найпривабливіших галузей для інвестицій. Окрім того, країна також має величезний потенціал у виробництві електроенергії з біогазу.

У 2019 році інвестиції у відновлювану енергетику склали близько 730 млн. євро. У 2019 році в Україні побудовано електростанції, що виробляють електроенергію з відновлюваних джерел енергії, загальною потужністю 813 МВт, що майже в 3 рази більше, ніж у попередньому році. Зокрема, на сонячні електростанції припадає 646 МВт, на вітрові електростанції – 68 МВт, на біоелектростанції – ще 13 МВт, а на гідроелектростанції – 4 МВт. Крім того, повідомлялося, що низка великих іноземних інвесторів розпочали реалізацію 104 проектів з відновлювальної енергетики в Україні. Загальний обсяг інвестицій у галузь становитиме близько 4 млрд. євро.

Слід зазначити, що в березні 2018 року «зелену» електроенергію почала виробляти найбільша в Україні і третя за величиною в Європі сонячна електростанція потужністю 200 МВт. Проект був на 100% профінансований за рахунок коштів приватних інвесторів і реалізований менш ніж за рік.

Крім того, з 1 січня 2020 року зелений тариф буде частково замінений на «зелені» аукціони з метою забезпечення оптимальної підтримки виробників відновлюваної енергії та збалансування ринку електроенергії.

Серйозні кроки з дерегуляції, здійснені останнім часом, значною мірою послабили бюрократію, яка панувала у державному секторі. Підприємства та громадяни в Україні вже зараз відчують сприятливі наслідки реформи децентралізації, трансформації місцевого самоврядування, яка розпочалася у 2014 році і триває досі.

Масштабні заходи з дерегуляції та децентралізації спрямовані на дерегуляцію господарської діяльності, гармонізацію законодавства України із законодавством ЄС та залучення як іноземних, так і внутрішніх інвестицій.

До основних заходів із дерегуляції належать передача повноважень Міністерства юстиції України з реєстрації органам місцевої влади та приватному сектору, спрощення реєстрації права власності, зменшення кількості дозволів, погоджень та ліцензій, а також кількості довідок, спрощення адміністрування податків тощо.

Загалом, прогнози для української економіки залишаються позитивними з огляду на зростання обсягу прямих інвестицій та експорту, а також покращення бізнес-клімату. Найшвидший розвиток за останні роки спостерігався в галузі інформаційних технологій, сільському господарстві, автомобільній промисловості, переробній промисловості та відновлюваній енергетиці. Очікується, що цей темп розвитку зберігатиметься і надалі.

Пандемія COVID-19 нашкодила економікам країн всього світу, і Україна не стала винятком. Унаслідок пандемії ті цифри ПП, які ми бачимо у країні за дев'ять місяців 2020 року, - найгірші за 20 років.

Список використаних джерел:

1. Сайт Асоціації «IT Ukraine» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://itukraine.org.ua/>
2. Юридическая фирма DLF attorneys-at-law [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dlf.ua/ua/kontakt/>
3. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / [сост. Гаврилишин Б. Д., Устенко О. А.; ред. Мочерний С. В.]. – К.: Видавничий центр «Академія», 2010 – 864 с.
4. Економічна сутність інвестицій та інвестиційної діяльності підприємств. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/35261/>.
5. Захожай В. Б., Федоренко В. Г. Страховий та інвестиційний менеджмент. Київ: МАУП, 2019. 344 с.